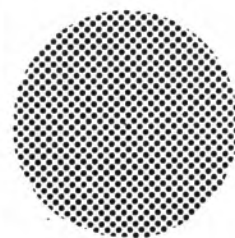

S'Arenal de Mallorca

BOLLETI INFORMATIU N.º 4 - JULIOL 1981

Preu 50 Ptas.

Editorial

S'Arenal necessita bellesa

S'Arenal i, especialment el casc antic, està fet amb una planificació lamentable. Ciment i més ciment per tot arreu, l'ornamentació dels nostres carrers i places ha estat deixada de banda. A la part de Ciutat es van sembrar moreres i pins. Ja en queden ben pocs perquè no s'han replantat les baixes.

El nostre poble és una ciutat turística, ha de tenir tota casta d'alicients si volem que la gent continuï visitant-nos. Un alicient pot ser tenir els carrers plens d'arbres que donin ombra i fresca durant l'estiu. Hi ha trossos de carrers que, per tenir construccions baixes o perquè l'edifici està retranqueat? cap enrrera o perquè hi donen les parets de qualche corral o terrassa, poden admetre molt bé la companyia d'arbres damunt la voravia. A l'Avinguda Nacional es poden sembrar arbres. Al carrer Miramar, des del torrent dels Jueus fins al Club Nàutic, fa falta verd, s'han de sembrar arbres. El President del Club Nàutic ha manifestat que tenen en projecte sembrar 200 palmeres o datilers dins els recinte dels molls. Pensam que n'hi caben més i que hi podria haver més espècies arbòrees dins el Club Nàutic. La carretera Militar estaria molt be ombrejada per plataners o altres arbres gigants. Especialment és trist l'aspecte de Ses Cadenes sense cap arbre. Pareix un paisatge dels mes desolats de l'oest Americà. Al Pilarí tampoc s'ha cuidat en absolut aquest aspecte ornamental estam segurs que s'hi podrien sembrar alguns arbres.

Quan anam a Ciutat, dona goig veure la gran quantitat d'arbres i d'arbusts que creixen i floreixen a les voreres de l'autopista. Dins pocs anys, seran ben grossos i a més de donar bellesa al paisatge, aturaran i neutralitzaran els renous.

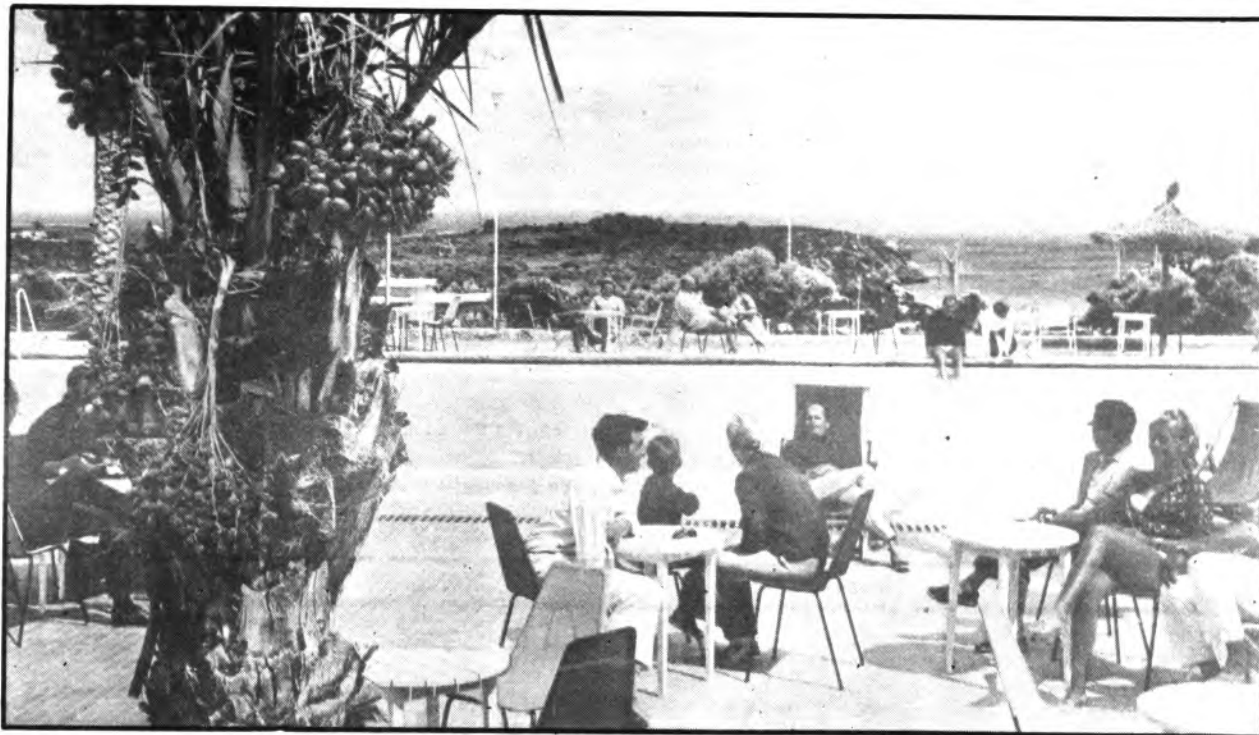
Ca'n Pastilla és un model d'habitat amb molts d'arbres.

Cala Blava és un lloc on s'ha respectat la natura, s'han sembrat arbres al carrer. Cala Blava és un dels hàbitats millors de Mallorca. Amb la col·laboració de tots, podem aconseguir que tot el terme de S'Arenal sia un jardí en el futur.

Tothom que vegi la possibilitat que sia sembrat un arbre o una filera d'arbres al seu carrer, que es posi en contacte amb l'Associació de Veïnats, al Bar Jamaica davant el Consultori. Allà farem una llista de llocs on es poden sembrar i la passarem als organismes corresponents.

Tothom que tengui un corral i, especialment si el corral dona al carrer, que hi sembri arbres i se'n cuidi de regarlos a l'estiu. Així col·laborarà a l'embelliment de la nostra ciutat.

Perque si tenim una ciutat garrida i neta, viurem més bé i això és important. Tendrem més turistes i això és importantíssim per poder viure bé.

Club de Mar Cala Estany.

Preguntes a "S'Arenal de Mallorca"

Quan téndrem aigua i clavagueres a Ses Cadenes?
Quan es pronunciarà el Club Nautic a favor de la independència municipal de S'Arenal?

Quan serem capaços d'aprovar el Pla Parcial Bellveure?

Quan s'esfaltarà el tros de carrer de devora l'escola?
Quan s'arreglarà la Plaça del Consultori?

Quan ens dirà el senyor rector la missa en català a Ses Cadenes?

Quan s'adonará la gent que la llengua parlada a València, Catalunya, El Rosselló, Andorra i Mallorca és la mateixa llengua?

Quan tendrem Ajuntament a S'Arenal de Mallorca?
Quan acabaran els colonitzadors de Madrid de pensar en dàrsenes, pantalans i plataformes dins la nostre badia?

Quan s'adonaran els immigrants de les avantatges que suposaran per a ells, —i per noltros— la integració lingüística i cultural a aquesta Mallorca que els ha acollits?

Quan ens posarà el Consell de Mallorca una capa d'aglomerat asfàltic a la carretera Militar?

Quan s'adonará la gent que una de les millors mane-

res que tenim ara els s'arenalers de solucionar els nostre problemes és estar dins les Associacions de Veïnats?

Quan s'adonaran els empresaris s'arenalers de la conveniència que hi hagi a la nostre zona una platja acotada per nudistes.

Quan començaran els comerciants de S'Arenal a posar els rètols dels seus establiments en català, a més de les quatre o cinc llengües estrangeres acostumades?

Quan aniran units els distints clubs de futbol de S'Arenal?

Quan ens donaran els nostros polítics l'Estatut d'Autonomia?

Quan hi haurà escoles a bastament per a tots els nins i nines a S'Arenal?

Quan ens posarà l'Ajuntament de Lluçmajor bombilles a les faroles de devora la platja al carrer Miramar?

Quan començaran les obres de l'Autovia de S'Arenal?

Quan s'esborraran les pintades faccioses i golpistes que embruten el revolt de Cala Blava, lloc que molts ja anomenen revolt d'en Tejero?

L'any que ve, si Deu Vull!

Aquest bolleti esta dedicat al Club Nàutic S'Arenal amb motiu de la celebració de la assemblea general el passat dia 5 de juny

Patrocina l'Ajuntament de Ciutat

Programa d'actes a realitzar pel Club d'Estiu a S'Arenal de Mallorca

Dissabte dia 18 de Juliol de 1981.

A les 6 de l'horabaixa, al camp del torrent dels jueus, partir de futbolito.

A les 10 de la nit a la Plaça dels Nins, Verbena.

Diumenge dia 19 de Juliol.

A les 11 del matí, al camp del Torrent dels jueus, partit de futbolito.

A les 5 de l'horabaixa kinkama Motorista al Camp de Ses Tres Pales. Dilluns, dia 20 de Juliol.

A les 8 del vespre, Taula rodona sobre la independència de S'Arenal a l'escola Nacional.

Dimarts dia 21 de Juliol.

A les 8 del vespre Taula rodona i Tallers de fotografia a l'escola Nacional.

Es repartirà material fotogràfic als socis que vulguin fer fotografies.

Dimecres dia 22 de Juliol.

A les 9 del vespre, sessió de Cine Fòrum al cine de S'Arenal.

Dijous dia 23 de Juliol.

A les 8,30 del vespre, partit de basket femení al camp municipal Gèminis.

Divendres dia 24 de Juliol.

A les 6 de l'horabaixa partit de futbolito al camp del torrent dels jueus.

Dissabte dia 25 de Juliol.

A les 9 del matí, Ciclisme i acampada a Cala Pi, Visita als talaiots de Capocorb Vell, ràpel, activitats pròpies de l'acampada.

Diumenge dia 26 de Juliol.

Continua l'acampada a Cala Pi, amb les activitats corresponents, a l'horabaixa tornada amb bicicleta a S'Arenal.

Dilluns dia 27 de Juliol.

A les 8,30 del vespre, al camp municipal Gèminis, partit de basket masculí.

Dimecres dia 29 de Juliol.

A les 8 del vespre, vetlada literària. Es comentaran les obres guanyadores del concurs que s'haurà fet prèviament.

Divendres dia 31 de Juliol.

A les 9 del vespre, fogaró i torrada a la Plaça del Consultori.

Dissabte dia 1er d'agost.

A les 7 del'horabaixa final del campionat de futbolito al camp del torrent.

Diumenge dia 2 d'agost.

A les 4 de l'horabaixa als voltants del bar Jamaica Kinkama.

A les 10 de la nit al carrer Rafel Ramis Tugores, representació de la comèdia "El Tio de L'Illabana", entrega de trofeus i fi de Festa.

Tots els joves de S'Arenal, Cala Blava, Ses Cadenes, Es Pillarí, Les Mervelles i Ca'n Pastilla son convidats a participar a aquest Club D'estiu.

Per inscripcions, Bar Jamaica, davant el Consultori.

Justificació d'un nom

Encara hi ha gent que s'estranya de la nostra idea que el futur municipi que es crearà a la nostre zona s'hagi d'anomenar S'ARENAL DE MALLORCA.

Justificar el fet d'haver escollit aquest nom és ben fàcil. No volem ser S'Arenal de Lluçmajor ni S'Arenal de Ciutat, som S'Arenal de S'Arenal, però com que de pobles que es diuen S'Arenal n'hi ha molts a Mallorca i a fora de Mallorca, resultava que a la nostra adreça posaven EL ARENAL-MALLORCA. Vam llevar el guionet i ho posarem en català. Així hem quedat amb S'Arenal de Mallorca per diferenciar-lo de S'Arenal des Castell de Menorca, de S'Arenal d'Eivissa, de El Arenal de Bilbao, de el Arenal de Sevilla o d'altres Arenals espargits per tota la geografia de la Península Ibèrica i Illes adjacents.

N'hi ha hagut més de tres que han dit que PLATJA DE PALMA seria el nom adient pel nostre poble tenint en compte que aquest és el nom amb que és coneguda la nostre zona dins el món turístic. Efectivament, fa una vintena d'anys els hotelers es van inventar aquest nom i han intentat promocionar-lo sense massa èxit. Nosaltres estem en contra d'aquest nom per moltes raons: la primera és que de sempre aquest redol de terra on habitam s'ha dit S'Arenal donada la gran quantitat d'arena que hi havia, avui malauradament

desaparaguda sota el ciment i l'avinguda de devorara la mar o transportada per a la construcció. Eren nombroses les dunes les fotografies de fa més de quinze anys—. Tenim que l'element que donà nom al nostre poble és l'arena que s'estén des del Club Nàutic de S'Arenal fins al Club Nàutic de Ca'n Pastilla passant per les barriades d'entremig. L'arena agombola i dona vida, raó d'esser al nostre poble així com el riu Nil ha donat sempre vida a l'Egipte. Una vella dita egípcia diu així: "Sense el Nil Egipte no existiria". No existiria tampoc S'Arenal sense l'arena i l'aigua, motiu principal d'atracció turística de què disposem.

Un altre argument a favor d'aquest nom i en contra de Platja de Palma és el nostre desig d'independència municipal. Seria ridícul crear el nostre municipi sota un nom d'un municipi veí. En tot cas la nostra platja és la Platja de S'Arenal. Mai no ha estat ni serà platja de Palma ni de Lluçmajor. Un altre argument i acabaré, és el desig popular, la realitat popular de la gent qui habita a S'Arenal. La nostre zona es coneguda com S'Arenal, aquest és el nom amb, que anomenam el nostre poble, aquest és el nom que sempre donarem al nostre ajuntament: S'Arenal, S'Arenal de Mallorca.

MATEU JOAN I FLORIT

HOTEL IRIS

Te les portes obertes a tothom

Carrer Amilcar, 3

Teléfono: 26 03 50

BAR RESTAURANT JAMAICA

Especialitat en:

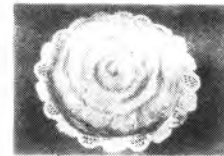
Paelles, arròs brut, porcella rostida, tords amb col.

BODES I COMUNIONS places limitades.

Carretera militar a l'altura del Consultori.

Teléfono: 26 29 23.

PASTISSERIA J. THOMAS

Ensaimades per a l'exportació.

Robiols, panades, flaons, i tota casta de pastissos.

Carrer de la Marineta, 8. Teléfono 26 35 01.

DISCOTECA VERONICA

Al.lots i al.lotes guapes.

Beguda bona i barata.

Al Carrer Amilcar - Cantonada Trasimeno.

RANXO BAR CA'N VERDERA NOVA DIRECCIO: MARIO

Especialitat en carn a la graella.

Teléfono 26 12 55.

Carrer Militar - Ses Cadenes

S'Arenal de Mallorca.

Conciencia de poble

Tal volta l'encapçalament d'aquest article, estigui mancat de la suggestió necessària perquè l'amable lector s'interessi per la seva lectura. No obstant això, m'agradaria plasmar-hi tot el que per mi significa una verdadera consciència de poble.

Encara que pareixi incongruent, hi ha "ciutadans" que de cap manera es poden anomenar ciutadans, ja que mostren un desinterés absolut per tot el que concerneix al seu poble, a la seva ciutat, al seu grup social. Tota aquesta gent, a més de dificultar la convivència, afebleix la capacitat que haurien de tenir a l'hora de reivindicar qualsevol cosa que manqui al seu grup o al seu poble.

I és que en realitat, el nostre poble, "S'Arenal de Mallorca" es mou en un context molt particu-

lar. Per exemple, aquesta gent que ve de fora a fer la temporada i gent que fa temps que hi fa feina no s'ha adonat que S'Arenal vol ser un poble, que darrera aquests hotels, darrera aquestes discoteques que tiren d'esquena, hi ha unes persones que s'esforcen perquè aquesta MURADA DE LA VERGONYA que és el torrent dels Jueus deixi de ser una barrera dins el nostre poble. Poble que algun dia ho serà com Déu mana.

Tota aquesta gent, que amb la seva feina ajuda a la finalitat de crear una forta consciència de poble, serà els vertaders creadors del poble de S'Arenal.

Vull recordar aquell grup que un dia fundaren el "Club Juvenil Tots Junts" sota la batuta del Pare Miquel López, club

que, malgrat l'absència del seu fundador no ha deixat de funcionar, ja que sempre hi ha hagut gent que amb el seu esforç i sacrifici ha aconseguit que el club tirés endavant.

O aquest altra grup que s'esforça un dur endavant l'associació de veïnats amb tots els problemes que una associació d'aquesta mena comporta.

O aquest altre grup emprenedor i dinàmic que ha empres la difícil alhora que interessant tasca de publicar el periòdic de S'Arenal.

Tota aquesta gent serà la qui un dia, en veure el poble de S'Arenal sense absurdes barreres que el separin i, organitzat en ajuntament, podran dir amb orgull: "Aquest és el meu poble".

DAMIA SASTRE
I BALLESTER

Ferreteria del bricolage

Al nostre poble hi ha moltes butigues, butigues de queviures, tendes de robes, sabataris i tendes que venen souvenirs... Possiblement vivim al poble amb més butigues de Mallorca, quasi totes dedicades als nostres visitants.

Per comprar un cotxe, una bicicleta, qualsevol casta de maquinària per a l'agricultura, l'hosteleria, la mar etc. hem d'anar a Ciutat.

Per això, els areners ens congratulam i saludam l'iniciativa del nostre bon amic, En Josep Quetgles que ha obert aquests dies una "Ferreteria del bricolage" a la carretera Militar, canto-

nada carrer Milan, on hem pogut admirar tota casta d'eines i accessoris, tant per l'aficionat com pel professional. Fent una volta per dins la tenda, que no es molt gran, però que te un magatzem no molt lluny, hem pogut veure serres de la vogir, serres circulars, trepants de percussió, pistoles per a pintar i pintura de tots els colors, planes elctriques per a fusta i metal, martells de percussió, esmoladores, talladores de gespa o herbai, serradores per tallar i trossegat arbes, motocultors per a llaurar, grups electrògens per fer corrent. Hem vist accessoris per a cotxe com bugies, bombilles, clatxons, ràdios. La

gamma completa en televisors i ràdios de BLAUPUNKT, encalentidors d'aigua marca Junkers... amb una paraula, una butiga que serà un èxit donat la gran quantitat de gent aficionada al bricolage tant en terre com dins la mar. Ens ha assegurat En Josep Quetgles que hi haurà servici de manteniment de la maquinària i eines, compres a la seva tenda, i com es natural, l'assessorament necessari per manetjar els objectes comprats.

Un paradís, en suma, pels professionals, i pels aficionats al Bricolage que són molts.

TRANSPORTS D'AIGUA

Al servei de l'hosteleria i dels particulars
Julià Mojer Telèfon 261426.

BAR MILITON

Si voleu transpassar
un bar o cafeteria.

Comprar un solar o un tros de terra.

Tracte directe.

Carretera Militar. Telèfon 26 72 13.

El darrer crit en bosses i articles en pell

CURTITS

Avinguda Nacional
devora

HOTEL TOKIO

MERCERIA L'ESPERANCA

CONFECCIO I

MUNTATGE

DE CURTINES

Carrer Salut, 18. Telèfon 26 54 09.

RESTAURANT RACIM

El rei del couscous a l'estil argali.

Plats típics argelins: Couscous mechoui

Panedetes argelines (bourak) - Estufat d'Alger (tadjin)

Faceu un viatge cap a la gastronomia algerina anant al
Carrer Horació, 11 de CA'N PASTILLA. Telèfon 26 35 02.

Al servei del turisme

L'atenció al turisme és, evidentment, un capítol important dins la pastoral diocesana. En cuida la Comissió Diocesana de Turisme, que té com a missió la coordinació de totes les activitats que se emprenden de cara als turistes, i promoure-ne de noves.

En el mes de març se nomenaren quatre coordinadors de zona, que a la vegada seran els membres de la Comissió. Per la zona I hi figura Mn. Antoni Picornell, del Port d'Andraitx; Mn. Miquel Ambros, Vicari de l'Arenal, per la zona II; Mn. Bartomeu Mir, del Port de Pollença per la zona III; i Mn. Gaspar Montserrat, de l'Alqueria Blanca, per la zona IV. També hi pren part Mn. Heinrich Hollermann, del Centre Catòlic Alemany.

En una circular de la Comissió se resumien així les tasques encomanades als diferents coordinadors: 1. Ésser promotors de l'acció pasto-

ral turística de la zona pròpia. 2. Vigilar per a que en totes les concentracions turístiques de la zona hi haguí una atenció religiosa, suficient i els centres de culte necessaris. 3. Juntament amb els demés sacerdots de la zona iniciar accions comuns i coordinades per a una major participació dels turistes a les celebracions de Pregària comú. 4. Participar en els treballs de la Comissió, aportant idees i prenguent part en les reunions d'estudi.

Precisament aquestes setmanes ens trobam de bell nou a l'inici d'una temporada turística. Les activitats de la Comissió haurien de recordar a tots els creents que a més d'obrir als turistes les nostres platges, ho seria que com a cristians també les nostres comunitats fossin per ells un lloc de descans i de retrobada pau.

Els mes vells del poble

El primer diumenge del mes de juny vam tenir a S'Arenal homenatge als nostros majors. De bon matí tots els més vells de 70 anys van beranar tots plegats a ca ses monges. A continuació van anar a missa. Llavors van ser traslladats amb autocar al teatre de la Porciúncula on van escoltar una exhibició de cants mallorquins a càrrec d'Els Valldemosa i presenciaren una exhibició de balls mallorquins ballats per les nines de ses monges. Va acabar la festa amb l'obsequi d'un artístic siurell a cada un dels homenatjats. Pensam el fet d'haver escollit el siurell com a obsequi fou un encert dels organitzadors, donades les connotacions que sempre ha tingut amb Mallorca aquesta artística jugueta, jugueta que avui adorna el menjadors o l'entrada de molta gent.

Aquest homenatge fou possible gràcies al patrocini de la Caixa D'Estalvis "SA NOSTRA" i a l'organització dels joves del Club Parroquial.

Aprofitant l'homenatge als més vells del nostre poble entrevistam l'home i la dona més vells, dels qui s'apuntaren i vengueren a la festa. Es ben possible que n'hi haguí de més vells a S'Arenal; un altre dia mirarem de localitzar-los per fer-los una entrevista.

Avui entrevistarem a l'amo en Gabriel Alemany Camps, de mal nom mestre Biel Meló. Mestre Biel té 90 anys, fuma amb pipa tot el dia, tabac de pota que cultiva al seu corral. Hi hem pogut veure una dotzena de tabaques; van ben bones. Té una bicicleta i ens ha contat que molts de dies va de Ses

Cadenes on viu fins a S'Arenal.

Llàstima diu- que hi hagi tant de tràfic perquè encara aniria més enfora.

A la nostra pregunta sobre la seva joventut, ens diu mestre Biel que de jove va estar a diferents possessions i horts: a S'Hosetalet, a Sa Torre de S'hort des Ca, a Son Gallard des Coll den Rebassa, a un hort de Cala Gamba que era d'un tal Meló, d'on —diu— me ve el mal nom.

Mestre Biel té una memòria prodigiosa. Es recorda de tot el que li ha passat durant la seva llarga vida i passa gust de contar-ho.

L'any 24 vaig venir a

Ses Cadenes a fer de trenador, vaig comprar el trast d'aquesta casa a sis real el metre quadrat i l'any 25 m'hi vaig mudar amb sa dona i els allots.

Hi havia molt de pinar envoltant Ses Cadenes, avui l'han tallat casi tot.

No hi havia més d'una dotzena de cases a Ses Cadenes. A S'Arenal n'hi havia una quarantena. Ara amb el turisme ha tornat molt gran tot això.

L'any 36 —conta— tenia una ciàtica, estava a la fresca amb sa cama damunt una cadira. M'envestiren una dotzena de feixistes amb fusells i pistoles i em feren entrar dins ca meva. Durant la guerra en mataren molts a Ses Cadenes. A mi em feren beure oli de ricí, però val més no parlar-ne d'això. Són coses que no haurien de succeir mai més.

Es horabaixa i mestre Biel arregla unes patates i unes mongetes. Per dinar —diu— vaig a ca ses filles, però es sopar el me faig jo i també es berenar des matí.

L'homenatge als vells m'agradà molt, hi vaig anar per conèixer als altres de la meva edat. M'agradà sentir cantar els Valldemosa i veure ballar ses nines. El ciurell m'agradà molt. Pots escriure que En Meló té es

ciurell més gros de tots. Si déu vol, l'any que ve hi tornaré ses festes m'agraden molt, més que els enterrors.

I que ho digueu, mestre Biel, l'any que ve vos farem una altre entrevista i ens contareu més coses.

Na Joana Aina Lull Duran, de mal nom mado Garbes, és la dona més vella de les que s'apuntaren a la festa d'homenatge als nostros majors. Té 87 anys i s'aguanta bé encara que li falli la memòria i no es recordi de moltes de coses.

Fa 58 anys que va venir de Llucmajor a viure a ses Cadenes amb la seva família perquè el seu home feia de trenador. Tots eren trenadors a Ses Cadenes. Molts de dissabtes anavem a Llucmajor a peu, després compraren un cavall i un carro.

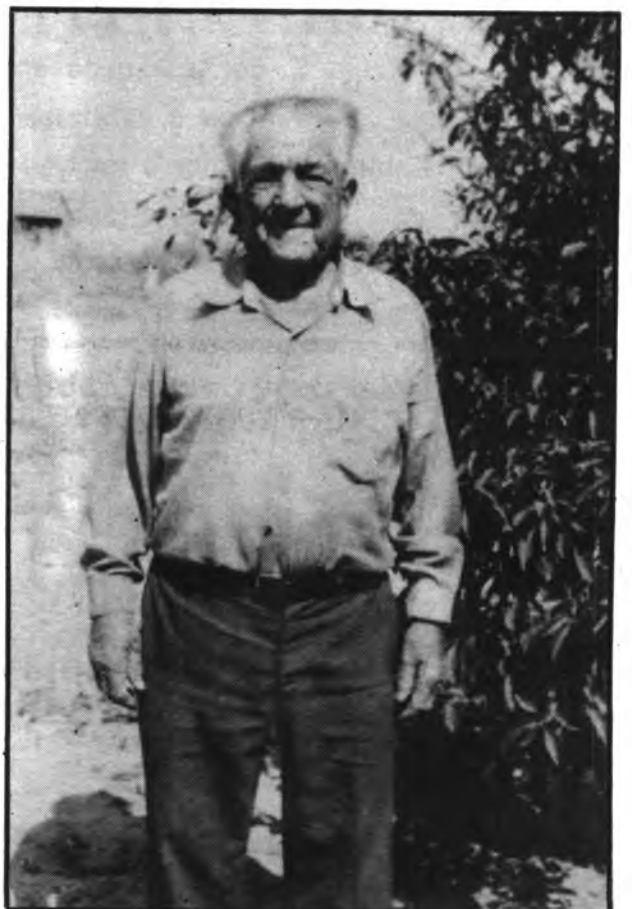
A Ses Cadenes hi havia molt poca gent, venien molts d'hommes des Coll d'en Rebassa a fer de trenadors.

Per Sant Antoni hi havia festa, feiem tres o quatre foguerons i torràvem sobrassada. M'agradava molt viure a Ses Cadenes aquell temps, perquè era jove.

MATEU JOAN FLORIT

Madó Joana Aina Garbes de Ses Cadenes.

L'amo En Biel Meló de Ses Cadenes.

HOTEL SALPI

Bar obert a tothom

Habitacions amb bany i terrassa

Carrer Amilcar, 11

Els viatges d'estudis, són antipedagògics i discriminadors?

Són diverses les barriades, els pobles i les famílies que han cregut convenient demanar-nos la nostra opinió sobre els anomenats "viatges d'estudi" per la importància social que tenen, ni que sigui petita. Per això oferim tot seguit un examen aproximatiu i els nostres suggeriments.

Des de Pasqua fins a final de curs Mallorca és invadida per innumbrables estudiants, procedents de la península, que vénen en viatge d'estudis.

Els estudiants mallorquins naturalment fan el seu viatge fora de l'illa. Normalment es tracta de la primera sortida emancipatòria de l'allot. D'aquí el gran atractiu que aquests viatges exerceixen sobre els adolescents.

En principi no tenim cap objecció a fer-hi perquè el qui viatja aprèn, però convé notar lo següent:

1) L'època en què es realitzen aquests "viatges" coincideix amb el darrer trimestre del curs, temps crucial per al bon resultat dels estudis. El viatge es realitza "abans" dels exàmens finals.

2) Si el viatge ha de ser un element més de cultura dins el complex educatiu, hem d'observar que els allots que umplen les discoteques de S'Arenal, per exemple, no ens fan pensar en els fins culturals del "viatge".

3) El fet que alguns col·legis surtin a l'estranger en circumstàncies de crisi econòmica resulta discutible per dos motius:

a) Ni que els nostres nins coneixin perfectament la nostra illa, a la península hi ha molts llocs interessants i inèdits per a ells que disminuirien el cost del viatge.

b) Hi ha pares que tenen els seus fills en els col·legis a costa d'innombrables sacrificis. El cost del viatge els resulta prohibitiu. Els alumnes, que veuen els preparatius i escolten més tard els comentaris del viatge, es poden sentir traumatitzats.

5) Alguns col·legis fan rifes o festivals per tal de recollir diners i evitar així la discriminació d'aquests nins. Però hi ha altres col·legis que, encara que facin rifes i festivals, destinen els diners recollits per disminuir el cost dels qui viatgen perquè poden pagar.

6) Els preus dels esmentats viatges són alts. Afegim-hi encara l'adquisició de capricis i souvenirs per parts dels allots. Pensam que afavorir les despeses excessives entre els nins de famílies benestants demostra desinterès i indeferència envers els seus companys que es queden a casa sense classe els dies de "viatge" i no fomenta gens la solidaritat envers els sectors més necessitats de la nostra societat.

7) Tampoc podem passar per alt el fet que alguns col·legis insisteixin en usar els serveis de certes agències quan n'hi ha de més econòmiques. Això vol dir una cosa: l'esmentat viatge d'estudis s'ha convertit en una font d'ingressos.

Desitjam fer constar que no tots els col·legis es comporten irresponsablement en el tema del viatge d'estudis. Així doncs que no se sentin al·ludits els que fan les coses ben fetes.

També volem fer notar que consideram el "viatge d'estudis" com una eina possible i profitàble en l'educació de la nostra població estudiantil.

Tot i això pensam que, si es fa així, ha de tenir aquestes condicions:

- escollir un itinerari realment instructiu,
- els acompanyants o responsables han d'estar preparats per a aquesta tasca,
- no hi ha d'haver discriminació,
- el preu ha de ser raonable,
- el viatge no s'ha de realitzar en una època que perjudiqui la marxa normal del curs.

Per enguany ja no hi ha remei. N'hi ha, però, per al curs pròxim. Aquest és l'objectiu d'aquest comentari.

DELEGACIO DIOCESANA
D'ACCIO SOCIAL

Preparats

Del diari Avui

L'arquebisbe de Madrid, Enrique y Tarancon, ha fet aquestes afirmacions: «estremem democràcia, estrenem llibertat, però la gent no està formada per a la democràcia ni per a l'ús de la llibertat, i aleshores surt, sense voler, una mica d'anticlericalisme».

Quan lleigeix o quan sento que un personatge diu que «la gent» no està preparada per a la democràcia i per a la llibertat em vénen ganes de treure'm respectuosament el barret, fer una reverència i preguntar: «¿J com ho han aconseguit, vostès que tenen influència, que la gent no estigui preparada?»

Senyors bisbes, senyors polítics, senyors generals, senyors intel·lectuals que us mireu «la gent» i la trobeu «immadura»: sou vosaltres els qui no esteu preparats per a formar-la. Senzillament, no esteu preparats perquè mai no heu comprès que era un afer urgent.

Quan Indira Gandhi va voler fer una reforma —que ara no jutjaré— a l'Índia en relació amb la fam, la natalitat, la descentralització, etc., va fer una frase per a justificar la rapidesa d'aplicació del seu programa: «el poble no està preparat per a esperar».

Veieu?, aquesta idea si que té força. Això que «el poble no està preparat per a esperar» sona com una novetat absoluta entre nosaltres, sistemàticament bombardejats —generació darrera generació— per la doctrina política contrària: sempre ens han dit que el poble no està preparat «ara» per a prendre

una determinada decisió, per a rebre aquell benefici o exercir aquest dret. Que si, que això o allò estaria bé, però compte, no ens precipitem, que encara no ha arribat l'hora, que més endavant serà el moment oportú.

Hi ha personatges que haurien de tenir una mica més de «pudor» quan parlen de «la gent» i li atribueixen manca de formació. Si aquesta manca fos certa, ¿qui n'és responsable, qui n'ha estat sistemàticament responsable? ¿Es que el poble es nega a ésser format? Escolteu: quan està en joc l'ordenació política, el progrés d'un país, la justícia social, la lluita per la democràcia, no és lícit voler excusar els retards, les incapacitats o els egoismes amb la vella fórmula segons la qual «el poble no està preparat, encara» per a assimilar el canvi indispensable. Cal proclamar, com Indira Gandhi, que el poble no està preparat per a esperar, per a continuar esperant —com un manà miraculós— un millorament de la situació per a aconseguir el qual no veu que s'adoptin les mesures obligades amb la urgència necessària.

Abans es creia que valia la pena fer una cosa a poc a poc per a fer-la bé. Ara saben que, sovint, amb aquest criteri, les coses es fan «tard», i que fer-ho tard vol dir fer-ho «malament». Preparada o no, «la gent» ho veu molt clar.

Josep M. Espinàs

Proposta de l'Obra Cultural Balear a l'Ajuntament de Llucmajor

La tasca dels ajuntaments pot ésser molt important de cara al recobriment cultural del nostre poble. Els organismes de poder local —encara que tinguin poques atribucions i escassos recursos econòmics— poden contribuir decisivament a que els ciutadans adquireixin un coneixement del patrimoni cultural, i poden també desplegar una actuació eficaç en el camp de la normalització de l'ús públic del català dins del municipi.

Per a dur a terme aquesta tasca de normalització, en primer lloc lingüística, l'objectiu dels ajuntaments ha de ser incrementar de manera progressiva l'ús del català en la vida administrativa i en les actuacions oficials orals i escrites.

1). PRINCIPIS PER A LA NORMALITZACIO LINGUISTICA ALS AJUNTAMENTS

L'ajuntament de Llucmajor proclamarà a) Que la llengua pròpia de les Illes

Balears es el català b) Que tant el català com el castellà han de ser les llengües oficials del Consistori c) Que els ciutadans tendran dret a usar la seva pròpia llengua i, en conseqüència a fer-ne l'idioma de comunicació amb l'administració municipal.

2.— MESURES CONCRETES ADECADES DIRECTAMENT A AQUEST AJUNTAMENT

1) — Us exclusiu del català en la toponímia, començant pel canvi de nom de la ciutat de Llucmajor o Llucmayor, pel seu correcte Llucmajor. També es posaran en la llengua catalana els indicadors urbans (centre ciutat, etc.) i, potser també amb la seva corresponent traducció castellana si es troba convenient.

2) — Segons les disposicions del Ministeri d'Administració Territorial sobre l'ús de distintes llengües espanyoles a les actuacions de les corporacions locals

(B.O.E. núm. 115, 14-5-79), es redactaran en català.

— Les actes del ple i de la Comissió Permanent. Les ordenances i reglaments. El butlletí d'informació municipal. Els expedients, projectes, padrons, censos.

3) — S'escriuran també en català.

Els rètols interns dels edificis municipals, així com també els d'informació exposats a la fatxada (també es pot acompanyar de la traducció castellana si es troba convenient).

Com altres mesures,

Es convidarà formalment les entitats del municipi (societats, recreatives, culturals, esportives, ...) a que participin en la tasca de normalització lingüística utilitzant el català als seus impresos, campanyes de propaganda i altres activitats.

També es realitzaran cursos de català per als funcionaris de la plantilla dins l'horari de treball i grautament.

OFERIMENT

L'O.C.B. de Llucmajor s'ofereix a donar tota classe d'ajuda i assessorament per a l'elaboració de qualsevol tasca de tipus lingüístic (classes, traduccions, redacció d'informes, etc.).

Recordem que el C.G.I. en sessió del 24-11-80, aprovà promoure l'organització de cursos de català per als funcionaris de l'administració local a càrrec de la Comissió d'Interior i d'Educació i Cultura de forma que es dirigeixi aquesta tasca oficialment. Per això instam aquest ajuntament que s'adrexi al C.G.I. perquè, quan més aviat millor es compleixi aquest acord i se'n puguin beneficiar els funcionaris del nostre Ajuntament.

L'Ajuntament de Llucmajor, conscient d'aquesta problemàtica i de les seves solucions, s'adherirà a totes aquelles campanyes a favor del restabliment de la normalitat de la llengua i cultura catalanes.

L'esport de la vela

Relació nominal dels senyors que componen la junta directiva del Club Nautic S'Arenal

D. Juan Miquel Catañy	(President)
D. Miguel A. Villalonga Cerdá	(Vicepresident)
D. Fernando Rodríguez Juan	(Secretari)
D. Agustín Ferrer Melis	(Comodoro)
D. Gabriel Dols Palmer	(Tesorero)
D. Martín Mora Cerdá	(Vocal)
D. Juan Morey Gil	(Vocal)
D. Bartolomé Jaume Nadal	(Vocal)
D. Antonio Ferrer Riutort	(Vocal)
D. Gabriel Díaz Oliver	(Vocal)
D. Juan Julia Ramis	(Vocal)
D. Francisco Nicolau Gelabert	(Vocal)
D. Antonio Jordi Pastor	(Vocal)

EL CLUB NAUTIC S'ARENAL basa el seu caràcter primordial en la pràctica de la vela, ja que segons els seus estatuts, aquest ha de ser i és, el principal esport a desenvolupar per aquesta Entitat. Per això està afiliat a la Federació Espanyola de Vela i d'ella depen en quan a calendaris de regates, organització de les mateixes etc.

Dintre l'esport de la Vela, cal distingir dos tipus, el de vela lleugera i el de la classe Creuers. En el de vela lleugera, el C.N.A. te constituïdes tres flotilles fitxes, les de la classe "420", classe "FINN" i Classe "OPTIMIST", i te molt avançada la constitució d'una de nova per la acabada de sortir Classe de "Tablas Deslizadoras a Vela" "T.D.V." En la classe Creuer, també te constituïda una flotilla, el més recent exit de la qual ha estat aconseguir el primer lloc per equips a la Copa Espanya Mediterranea Nord per les Classe I a la V, cosa que dona obció al C.N. A. a l'organització l'any 1982 d'aquesta importantíssima regata.

Igualment enguany tindrà representant propi a la famosa Regata "Admiral's Cup" que cada any es celebra dins les aigües de les Illes Britàniques, aquest representant, el "POTITOS" magnífic creuer de la classe II ja te acreditat un parell de triums ben sonats, essent alguns dels seus tripulants, regatistes que iniciaren la seva vida esportiva en al Vela dins el Club Nautic S'Arenal,

ben coneguts dins el món de la Vela.

A un altre reportatge parlaré més llargament sobre aquest vaixell i la seva tripulació, doncs, sabem per ells mateixos la seva actuació en aquesta regata tan important.

A fi d'aconseguir un millor desenvolupament de l'esport de Vela, el C.N.A. va decidir crear una Secretaria Tècnica, a fi que cuidés de l'organització, direcció i execució de tot lo relacionat amb la Vela. Aquesta secretaria està dotada en l'actualitat d'uns equips que podriem diferenciar en dues parts, un el propiament material que compren: materials, embarcacions, administració, assumptes de premsa, etc; i l'altre propiament humà, que compren: Jutges i Jurats de Regata, personal de marineria, salvament, etc... Per això te una plantilla en actiu composta per: tres jutges de Regata Nacionals, quatre Jurats Regionals de Regata, els quals fan torns entre ells per la realització, direcció i execució de Regates. Tots Els Jutges i Jurats de Regates són socis d'aquesta entitat, aportant la seva col·laboració de forma gratuïta. Des d'aquestes pàgines ens cal agrair la col·laboració a aquests senyors que roben part del seu preciós temps (sobre tot en dia festiu), per fer del nostre Club, model d'organització de Regates. El nostre agraïment als senyors Pou, Villalonga, Canyelles, Roselló Clar, Salvà, Sales, Roselló Torres, Llopis i Martín Gil. Tots ells, no cal

dir-ho, treballen i actuen cordialment com el Secretari Tècnic que escriu aquesta ressenya. El Sr. Jordi Pastor, Vocal de Vela de la Junta Directiva del C.N.A., i els Caps de Flotilla de Creuer, "420", "FINN" i "OPTIMISTS"; senyors Chacartegui, Ripoll, Tomàs Martí i Rodríguez Juan, tots plegats, formen el que podriem anomenar la gran "Comissió de Vela del Club Nautic S'Arenal", un formidable equip, sen dubte, llest i preparat per actuar en les complicades i difícils condicions de qualsevol regata que se presenti. A més hi ha altres senyors que treballen a l'ombra, que donen una ajuda inestimable a aquesta "Comissió". Ells són una bona colla dels socis d'aquesta entitat, els quals amb les seves embarcacions, personal, i altres mitjans col·laboren amb eficàcia a tot el que sia Regata i Vela. Citem com exemple als vaixells "XENON", "SAUSALITO", "ADAMASTOR", "CHASCO", "NOFOTIS", "CAPITAN CHIMISTA", "GERMANOR", "PER SEMPRE", i tants i tants que lamentam no recordar, de tots aquells que, quan l'organització els requereix, no dubten en donar tota la col·laboració que estigui al seu abast, sacrificant mitjans materials i humans en tota la seva extensió; vagi doncs, també el nostre agraïment envers d'ells.

Podriem escriure moltíssim damunt l'esport de la Vela que desenvolupa el Club Nautic S'Arenal, el seu historial és prodig en

tota casta d'actuacions, tant en equip com individualment. No olvidem al nostre doble campió d'Espanya en Classe "420", N'Antoni Galmés Canyelles, que va donar un veritable auge i empena a aquesta Classe "420", la qual encara és el plat fort de la nostre Vela, no podem oblidar a aquells regatistes com en Pep Espina, En Damià Verger, En Pere Bonet i el malhaurat Eugeni Pomar, així com altres que ja s'han retirat per imperatius de l'edat, que tants de llorers aconseguiren a favor de l'esport de la Vela, dins aquest Club. No olvidem tampoc la labor dels nostres presidents, vertaders artífex del desenvolupament de la Vela en aquesta entitat. Sobretot la de Don Toni Galmés i de l'actual Don Joan Miquel Catany, sense ells, res d'això hagues estat possible, com tampoc ho hagués estat, sense aquells que poc o molt, han col·laborat amb el seu granet d'arena a fer del nostre CLUB un vertader planter de regatistes i que hagi pogut arribar a ser el que més proves, en el que a Vela es refereix, celebri dins la nostre incomparable Badia.

A tots en general, la nostre més sincera felicitació, i el nostre més cordial agraïment; que continuïn la seva labor en be de l'esport de la Vela.

Jaume Rosselló Fullana.
Jutge Nacional de Regata.
Jurat Regional de Regata.
Secretari Tècnic Secció Vela C.N.A.

ASCENSORS ASPE

Montatges i Reparacions
Tota classe D'ascensors

Carrer Marineta, 7
Tel. 26 62 32 - 54

GUARDERIA INFANTIL

PETITÓ

EL TEUS INFANS

ESTARAN BEN CUIDATS
A LA PLAÇA

REINA MARIA CRISTINA
PERSONAL ESPECIALITAT
TEL. 26 68 15

Joan Juliá Ramis ens parla de l'estat de les obres

A Joan Juliá Ramis, directiu, encarregat d'obres li hem demanat.

—Com es troba l'estat actual de les obres del segon port esportiu?

—Duen el ritme que correspon. Se treballa amb intensitat. El dragatge ha estat lo que ha retardat més alguns detalls. S'Estan acabant els pantalans, serveis i la part elèctrica. Les dificultats darrereres que hem tingut és que unes alines de pedra viva les hem tingudes que dinamitar.

—Quan creu vostè que entraran en funcionament els nous serveis?

—Tenim previst que el serveis imprescindibles estiguen a punt, de cara als socis, dins la segona quinzena d'aquest mes de juliol.

—I del nou edifici social que ens diu?

—Començarà a construir-se dins el darrer trimestre d'enguany.

—Algún detall. Una o dues plantes?

—Una planta. Constarà de tots els serveis necessaris per al manteniment i conservació d'embarcacions, magatzems, oficines, bar restaurant, saló d'actes, terraces de diferents estils, etc. etc, agradaran molt.

—I d'una piscina, que ens en diu?

—Es construirà una

piscina reglamentària, de 25 metres. Es té la intenció de crear una adequada secció de natació per la joventut.

—No basta el local social existent?

—Crec que resultarà insuficient.

—Quan s'hauran acabat les obres?

—Les obres seguiran a ritme normal i no m'atrevesc a dir el dia que tot estarà llest, però tampoc aquest dia està molt lluny. El pròxim estiu, es a dir, d'ara a un any, és possible que les dites obres estiguin pràcticament acabades.

Heus aci, lo que ha dit aquest directiu, encarregat d'obres. Diré que el nou port es fa segons el projecte de l'enginyer Jeroni Saiz amb Antoni Barroso com a ajudant. Una magna obra està en marxa.

TOMEU SBERT

El Club Nautic S'Arenal, entitat modelica dins les Illes Balears

Es constituí l'any 1952 i ha tingut com a president a J. Riutort, G. Salom, J. Garcías, A. Galmés i J. Miguel

El Club Nàutic S'Arenal actualment camina amb fermesa. Així ha caminat sempre, podem dir. Des d'un històric darrer dia del calorós mes d'Agost de l'any 1952 en què es constituí l'entitat, encara que de manera provisional, fins al dia d'avui és de destacar que la tasca desenrotllada ha estat molta i altament eficient. La prosperitat de l'ampla zona turística arenalera ha afavorit el desenvolupament de les intenses activitats del nostre club marítim arenaler. Si això es ver també és cert que els seus dirigents han estat d'impetu. Han deixat les teories i les discussions per entrar dins l'acció, han començat i acabat les obres de tota classe i organitzat proves i actes. Així, unint esforços s'ha assolit una meta notablement envejable.

Avui en aquest diari, també del tot arenaler, volem rendir tribut de sinsera admiració al Club Nàutic S'Arenal. Avui escrivim més amplex articles parlant del club. En el pròxim número d'aquesta revista informativa tornarem a parlar de l'història del club. Així capítol a capítol i viscissituds fins arribar a l'estiu de 1981 en què ha tingut lloc l'Assemblea General, en la qual els socis estaren d'acord que la directiva que presideix en Joan Miquel Catany continuï uns anys més comandant els destins del mateix club.

UN SEGON PORT SPORTIU

Estan en plena marxa les obres de l'anomenat segon Port Esportiu. Quan estiguin acabades dites obres el Club Nàutic S'Arenal comptarà amb uns 720 llocs d'amarratge. Actualment els llocs

Els guanyadors de les proves "Offshore" puntuables pel Campionat del Món, sota l'organització del C.N. S'Arenal.

d'amarre son uns 400. Diguem que les dimensions dels nous llocs s'amarratge son 141 de 10 X 3,5; 80 de 11 X 4; 52 de 14 X 4,5; 41 de 18 X 5 y 7 de 20 X 6. Tot això suposa uns 1.300 metres lineals i es calat mínim serà de 2,50 i el màxim de 4,50.

El Club Nàutic S'Arenal ho diu el president Juan Miguel Catany, se està autofinanciant. Els socis son realment els autèntics motors, els decisius promotors. Noltros hem parlat amb el president Juan Miguel i aquest ens ha dit entre altres interessants coses, lo següent:

—Tans sols unes ajudes hem rebut de la Junta d'Obres de Port de Palma, de la Prefectura de Costes i del Grup de Ports. Hem tingut altres col·laboracions en el sentit de patrocinar proves, regates, concursos, festes. Però lo més important en obres, lo que realment ha costat milions de pesetes ho està autofinanciant en gran part el mateix club.

Demanam a Joan Miguel Catany que ens expliqui més coses i ens diu: —"Turismo" ens ha re-

galat un "Travelift", o millor dit, ens ha ajudat a comprarlo per a embarcacions de fins a 50 tonelles. També va col·laborar en la instal·lació de un depòsit de carburant per al servei dels socis.

—Senyor president Quants de socis te el club?

—1.182. Desglosats així: 431 de número; 558 eventuais; 36 juvenils; 125 sportius i 32 infantils.

—Més coses...

—Comtam amb una emissora de UHF de 27 megacicles. Tenim també un "Travelift" de fins a 12 tonelles. Quant a embarcacions, comptam amb una flota de 10 creuers; 20 d'Optimist; 24 de la classe "420" y 8 de "Finn". El total de llicències esportives està damunt les 150.

L'any passat el Club S'Arenal fou el que més proves va realitzar en tota la badia.

RELACIO DE JUTGES

El Club Nàutic S'Arenal compta amb els següents jutges: de categoria nacional, ho són en Jaume Rosselló Fullana, Joan Pou Montaner i Francisco Villalonga Cerdá; de categoria regional, en Salvador Llopis, Seguí, en Josep Salvá Ginard, Guiem Salas Montaner, Catalina Rosselló Torres, Joan Cañelles Amengual i En Telm Rosselló Clar.

CINC PRESIDENTS

El primer màxim dirigent del club, elegit ja en aquella reunió primera de 1952, baix de l'enremada de "Cas Basté" avui "Restaurant Bonet" en el carrer dels Republicans, fou Josep Riutort. Després en Gabriel Salom, mes tard Joan Garcías i, abans de l'actual Joan Miguel, marcà una important etapa Antoni Galmés, quan es construí el primer port esportiu segons les exigències modernes, del qual hem pogut disfrutar i seguim disfrutant. Són cinc presidents mereixedors del més respectuós elogi de gratitud. I també els seus col·laboradors.

Texto: TOMEU SBERT

Proxima regata 'Comodoro'

Una nova prova de vela dins les aigües de la nostra Badia està a punt de dur-se a terme. La "Regata Comodoro" tindrà lloc durant els dies 24, 25 i 26 d'aquest mes de juliol. La regata estarà composta de tres proves, la primera sortirà a les 16,40 i les altres dues a les 11,40.

Les proves estan reservades a la classe "optimist". Les inscripcions es poden fer fins els dia 24 al migdia a les oficines del Club Nàutic S'Arenal.

Hi ha molte animació, la participació s'anuncia nombrosa. Esperam que la "Regata Comodoro" serà una manifestació meravellosa del bon esport de la vela.

TOMEU SBERT

HOTEL BAHIA DE PALMA

Perruqueria per homes i per dones

Servei de restaurant

Ball cada vespre

Sala de jocs

AL SERVEI DE S'ARENAL I DE MALLORCA

A Girona funciona, des de fa temps, el Centre Naturiste "Ca'n Valls de Montnegre".

Fomentem el turisme

A Mallorca i especialment a S'Arenal vivim del turisme. Això ningú ho posa en dubte. Els estius, quan els hotels estan plens, ens adonam de la benedicció de Déu que suposa tenir feina els obrers i bones caixes els hotelers, empresaris de la restauració, comerciants, etc., amb una paraula: tots i cada un dels qui vivim i treballam a S'Arenal.

A Mallorca intentam mimar el turisme, provam totes les coses a fi de donar qualitat i varietat als serveis, intentam crear nous al·licients a fi d'atreure les diferents modalitats i classes de turistes. S'hivern s'ha provat de fer actes culturals. Els responsables del turisme s'han sucut el cervell més d'una vegada fent jornades per fer que el turista s'ho passi bé durant la seva estada entre nosaltres. No fa molt es va crear el Cassino de Mallorca pensat que atreuríem als juga-

dors de tota Europa i als magnats del petroli. No hi ha cap dubte que les autoritats en matèria turística i els nostres empresaris es preocupen i fan feina en vistes a fomentar el turisme, però en una cosa no han pensat i, si hi han pensat, pels motius que sien, no han fet res per dur-ho a terme. La creació de platges de nudistes al nostre litoral.

PLATGES NUDISTES

Amb molts pocs doblers, amb un mínim d'infraestructura, es podria designar dins el terme de S'Arenal un lloc reservat per practicar el nudisme, és a dir, el nudisme integral ja que el top-les és practicat lliurement i acceptat per quasi tothom.

Un lloc reservat per a naturistes entre S'Arenal i Cala Blava o devers Sa Punta de S'Arenal atreuria, si es feia la deguda promo-

ció, a gran nombre de Clubs Naturistes dels que es troben arreu d'Europa, i al mateix temps molts de particulars vendrien a S'Arenal a banyar-se i prendre el sol tot nuus.

El Consell General Interinsular va declarar no fa molt, d'interés turístic la creació d'aquestes platges. Ara toca a l'Ajuntament de Llucmajor —nosaltres encara no en tenim d'ajuntament— de fer les gestions necessàries a fi que ben prest tenguem una o més platges d'aquest tipus a la nostra zona. L'Agrupació d'Hotelers hauria de recolzar aquesta iniciativa. Ells són els primers interessats que vinguin molts de turistes.

Nosaltres, des de les pàgines d'aquesta revista, continuarem demanant aquesta millora per al turisme de S'Arenal.

MATEU JOAN I FLORIT

Ajuntaments, per petits que sien

Durant aquests darrers mesos hem escoltat diverses veus que —d'una o altra manera— manifesten la necessitat que desapareixin bastants d'ajuntaments del nostre país unint-se diversos d'entre ells, per, així, poder tirar endavant. Sense cap dubte aquesta serà una de les qüestions que pot marcar la nostra vida política a un nivell ben acostat als nostres pobles.

No negam que es parlei d'una problemàtica: la dificultat dels Ajuntaments petits per fer front a uns serveis, a una administració, a unes millores pel seu poble.

Ara bé, això suposa ja de partida que aquests ajuntaments han de desaparèixer? De fet, per a un centralisme seria lo més fàcil, lo que donaria manco problemes, la passa que no qüestionaria les causes fonades d'aquesta suposada "ineficàcia" dels ajuntaments petits.

I és que no hi ha millor manera per demostrar que els Ajuntaments petits no poden tirar endavant que fer-los dependre dels dons i gràcies arribades de dalt, anar-los ofegant amb una burocràcia cada vegada més enfarragosa i compli-

cada, haver d'augmentar funcionari administratiu creixent així les despeses que s'han de retreure d'altres serveis i futures millores. I en tot això si que es podria netejar i aclarir-se les funcions necessàries dels ajuntaments.

Dit això, també hauríem de començar a preveure noves relacions per poder fer front a un futur ja no llunyà. Un futur que exigirà millors i nous serveis, sobre combinar tècnica amb política, eficàcia i acostament humà, planificació que no esborri els caires populars de cada lloc...

Sembla que els possibles camins serien aquests:

—Continuar com ara.

—Desaparèixer dins una unitat més grossa.

—Federar-se administrativament i políticament.

—Mancomunitat de serveis: sols en uns serveis o a nivell total. Es a dir, un sol centre administratiu, unes persones encarregades dels serveis públics de tota la zona mancomunada, uns equips d'estudi i planificació, etc...; però sense arraconar la instància democràtica representativa de cada lloc i que

empenya la participació de tots.

Creim que és això darrer a lo que es podria apuntar en un terme no massa llunyà, però sí que ja és exigència d'ara avançar per comarcalitzar uns serveis bàsics i del tot punt necessaris. Serveis, alguns, que ja s'estan fent però sense responsabilitat comarcal —són serveis que ens arriben dels ministeris centrals— i altres serveis que es presenten com a properes realitats.

Però, d'una comarcalització de serveis total n'estam ben enfora. I és que ens manca tota una infraestructura humana —on se'ns ha educat en solidaritat?— i territorial —on és la xarxa que ens comunica bé entre pobles d'una mateixa comarca?

Malgrat tot, creim que el camí apunta cap aquí: una comarcalització de serveis que respecti i afavoresqui la participació i la responsabilitat cívica als nostres pobles.

Volem Ajuntaments per petits que siguin.

DELEGACIO
DIOCESSANA D'ACCIO
SOCIAL

GELATERIA CONSUE

Tota casta de gelats i pastes per mullar-hi
C. Maria Antònia Salvà, 6
Telèfon 265428

AGENCI D'ASSEGURANCES A S'ARENAL

MARE NOSTRUM

Carrer d'en Bergues, 50

Tel. 26 53 74

IMPREMTA BAHIA

Carrer Pare Rafel Serra, 21
Tels. 26 27 69 - 26 32 31
S'ARENAL DE MALLORCA

FERRETERIA DEL BRICOLAGE

CARRETERA MILITAR, CANTONADA MILAN

Homes de S'Arenal

Francesc Tomas i Rigo

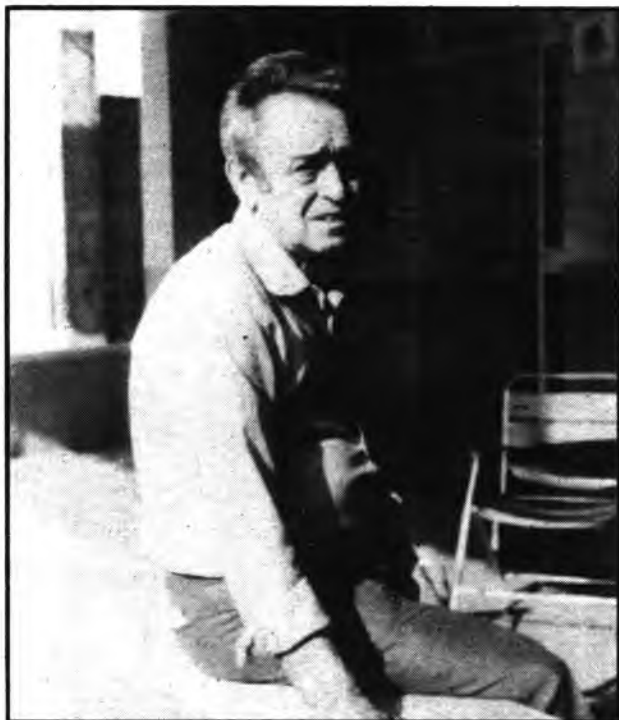
Va néixer l'any 23 a S'Arenal. Son pare feia de trencador, ofici exercit per la majoria dels habitants del nostre poble aquelles saons. Va seguir amb l'ofici de son pare i va treure marés amb l'escodra fins l'any 55 que va posar màquines. L'ofici de trencador a partir d'aquesta època fou menys pesat i més rendable, les màquines ajudaren molt als trencadors. L'any 58 va comprar un solar de 1.520 metres quadrats i començà la construcció de l'Hotel Iris, un dels primers de S'Arenal. El juny de l'any 60, l'Hotel Iris obria les portes. En Francesc de S'Iris és un dels homes que ha triat a S'Arenal, és un dels homes que han vist créixer el nostre poble des d'aquell petit llogaret que era fins a la populosa ciutat que és avui. Li farem unes preguntes per a la nostre revista.

La primera cosa que fan els nins és anar a la guarderia infantil i després a l'escola. Com estaven aquests serveis aquell temps?

Hi havia el parvulari de Ca Ses Monges fins als 7 anys. Llavors vaig anar a una escola que hi havia al cantó de la Plaça de Maria Cristina amb el Carrer de Sant Cristòfol, on avui hi ha una botiga de queviures. Més tard vaig anar a l'escola que en temps de la república s'havia construït al lloc on avui encara hi ha les escoles de la part de Ciutat.

Com estava organitzat tot això?

A Ca Ses Monges estaven plegats nins i nines i també a l'escola de la part de Lluçmajor. Doña Francisca era la mestra. Quan vaig passar a l'escola de la part de Ciutat érem nins tots. Don Julio era el mes-

tre. L'any 36 no vaig poder anar més a escola perquè a causa del Moviment s'endugueren Don Julio a Ca'n Mir. Ens quedarem sense mestre. Don Julio era prim de salut i l'hagueren de traslladar de la presó a l'Hospital Provincial. Tots els diumenges horabaixa el visitava, ell m'ensenyava i donava consells.

Després de l'escola començàreu a fer feina. Quines feines feien els areners d'aquell temps?

La majoria érem trencadors, hi havia una dotzena de picapedrers, mitja dotzena de pescadors, mestre Pere Joan que feia de ferrer, mestre Balstasar Tomàs que feia de fuster-especialista en màncs d'escodra i rodes de carr, un parell de botigues que venien de tot i quasi res més. La vida era molt dura aquell temps, els doblers anaven escassos. A vegades trèiem marés durant

setmanes i ningú el mos comprava.

—La feina a l'hosteleria no és tan pesada i dona més doblers. Com tingueren l'idea d'entrar dins l'indústria Hoteleria?

No volia que els meus fills fossin trencadors. Venien els primers turistes i mancaven hotels. A S'Arenal només hi havia el Copacabana, el Lido, l'Acapulco i l'Oasis, i Les Arenes a Ca'n Pastilla. Tenia el solar, em vaig assessorar amb amics hotelers, vaig demanar un milió i mig de crèdit al Banc Hipotecari, vaig contractar un mestre d'obres i començarem els fonaments el juny del 58. Dos anys en clau duraren les obres ben fetes perquè cada dia revisava els materials i la feina. Avui l'hotel és tan nou com el primer dia. El vostre hotel és de temporada. Mai no heu tengut obert a l'hivern?

Vaig tenir 3 anys oberts

en s'hivern, però no era rendable. Els clients eren d'edat, donaven molts de problemes i pagaven poc. Es millor tenir obert en s'estiu i en s'hivern descansar.

Considerau positiu el fenomen turístic per a S'Arenal?

Sense el turisme, S'Arenal seria un llogaret de 500 persones, ara som un dels pobles més grans de Mallorca amb un nivell de vida dels millors d'Espanya. Vos que heu vist néixer i créixer S'Arenal, que en deis del seu urbanisme? A la part de Ciutat, a part de permetre alçaries desproporcionades a la vora de la mar, l'urbanisme és prou acceptable. A la part de Lluçmajor es van preparar els carrers per plantes baixes i màxim un pis. Ara, amb aquests carrers s'han construït 12 altures la qual cosa és una barbaritat urbanística. Dins aquests carrers no hi entra el sol, ni l'aire, no hi ha lloc per aparcar ni per circular els vehicles i la gent. Un desastre.

S'Arenal és ben gran, S'Arenal està xapat pel mig. Què pensau de l'idea de crear un ajuntament a S'Arenal?

Es una bona idea, serà la solució dels molts de problemes que tenim els veïnats de S'Arenal. Podrem resoldre els nostres problemes a la nostre manera i segons les nostres necessitats tant de la part de Ciutat i com de la part de Lluçmajor. Tenir el poble xapat impedeix planificar-lo com un tot que és. La independència municipal és l'única solució.

Moltes gràcies, l'amo En Francesc d'aquesta entrevista.

MATEU JOAN I FLORIT

A Madrid s'empenyan en foter-nos el turisme

No hi cap dubte que els turistes s'en aniran a altres indrets de Mallorca si aquesta gent de CAMPSA se'n surten amb la seva. Estan empenyats en la construcció de la plataforma per a descarregar petroli a Cala Gamba i és possible que ho aconseguixin a pesar de l'oposició de tots els mallorquins amb el president del Consell General Interinsular al seu front.

La Badia de Ciutat és la tercera de la Terra per la seva situació i bellesa: segons els tècnics en regates i altres competicions marítimes és la tercera badia després de la de Rio i la de Sidney.

La concentració hotelera de la nostre Badia, desde Palma Nova al Cap Blanc, és sense cap dubte la més gran de la Terra. A aquesta concentració cal afegir-hi una gran quantitat de restaurants, bars, comerços de tota mena...

El Litoral de la nostre Badia és el rebost de Mallorca. Tot això, però, no es té en compte a l'hora de planificar la descàrrega de combustibles líquids a la nostre Illa.

Indigna que els mallorquins no siem tinguts en compte per res a l'hora

de planificar les nostres pròpies coses. Indigna el poc cas que a Madrid fan de les decisions del Consell General Interinsular. Indigna que des de fora, governats elegits democràticament s'empenyin en foter-nos el turisme aconseguit amb tants i tants d'anys de feina i promoció.

Un descarregador de petroli dins la nostre Badia, anant be i sense cap averia, deixarà caura cada any un caramull de tonelades de petroli dins la mar. Quants de turistes es voldran banyar dins una mar contaminada pel petroli?

En cas d'averia, a més del turisme patiria la fauna i la flora marines. Es que no està prou castigada la pesca dins la Badia per posar-li més entrebancs?

Cal fer qualche cosa, ara és l'hora d'impugnar aquest projecte a la "Jefatura de Costas". Més envant caldrà fer manifestacions recolzant el Consell General. Després caldrà pensar en accions més contundents si aquesta gent continua amb el seu projecte d'arruinar la nostre zona.

MATEU JOAN I FLORIT

ESPIRGARES

REPARACIO I VENTA

Tota casta de bicicletes i ciclomotors

Netetja de radiadors

Carretera Militar, 118

Teléfono: 26 35 56.

UNIO ESPORTIVA SANT DIEGO

SECCIO DE CICLOTURISME

TOTS ELS DIMECRES I DISABTES, A LES 7'45 DEL MATI
SORTIDA DE CICLISTES

LLOC DE REUNIO

CAFETERIA SANT DIEGO

TOTHOM HI SERA BENVINGUT

CONSTRUCCIONS J. RIBAS MAS

ESPECIALISTES EN MANTENIMENT

D'HOTELS

CANONGE MATEU ROTGER, 25

TEL. 26 84 53

Fútbol

L'Unio esportiva S'Arenal comença els entrenos

Estam novament a l'espera d'una temporada esperançadora. L'Unió Sportiva Arenal comença els entrenaments. L'entrenador és el senyor Navarro, un "míster" que, ja a la passada temporada, va ajudar estupendament bé el club quan es va rescindir el contracte amb "Joancho" Forneris. El S'Arenal que milita a Regional preferent, té la sana intenció de pujar a III Divisió Nacional. El seu president i vice-president Rafel Heredia i Manolo Pavón, i els altres directius, estan francament il·lusionats que aquesta temporada 81-82 sigui la millor per l'equip.

El primer partit amistós es juga a Marratxí, on hi ha en disputa un artístic trofeu amb motiu de les festes patronals d'aquell poble.

Per altra part es prepara ja el "Trofeu Ciutat de Lluçmajor", que sol tenir per escenari el "Camp Roses" de Son Verí. Han confirmat la participació l'Es-

panya de Lluçmajor i el C.D. Rafal. Les dates són 15, 16 i el 23 del proper mes d'agost.

PLANTILLA

La plantilla de jugadors actual es Mir I, Rodri, Mir II, Ordoñez, Evangelista, Navío, Cano, Carlos Mayero, Morillas, Jimenez, Díaz. En qualitat de retenguts estan el porter Colom i l'interior Seguí. No està tancat el capítol de fitxatges. Entre altres es parla de Bustamante, un davanter bò, que fa molts de gols, i s'està mirant per repescar en Salas, que juga amb un dels equips del Real Mallorca. També es parla de N'Esteve Amer, un altre porter que ha acabat el servei militar.

I una altra cosa molt important, es que també enguany es forma equip de la categoria d'aficionats. S'en cuidarà el bon esportista N'Andreu Gelabert.

TOMEU SBERT

Entrevista al president de la U. E. S'Arenal

Rafel, ¿Com és que et presentares pel carrer de president de la Unió Esportiva S'Arenal?

Primerament, perquè un grup d'aficionats m'ho demanaren, segon perquè el futbol m'agrada molt. Podries explicar el programa d'actuació?

Fer un equip decent amb el poble de S'Arenal. Mirar de quedar entre els sis primers.

Quin presupost tindrà l'equip?

El presupost serà d'un milló de pessetes.

Tens formada la Junta Directiva? pots donar qualque nom?

Estic fent gestions, de totes maneres et pug adelantat que en Manuel Pavon sera vice-president primer.

Aspiracions de l'equip?

Quedar entre els sis primers a fi de poder jugar la liguilla d'ascens a tercera.

El tema socis, com està?

Intentarem fer el màxim de socis. La quota de soci normal serà de 2.000 pessetes, les dones 1.000 pessetes, els socis d'honor 5.000.

Vols dir qualque cosa més a l'afició?

Esper que ens ajudin i es facin molts de socis. Intentarem pujar a tercera divisió.

A noltros, només ens manca dir que ganes de fer feina no en falten. Es vol formar un club potent dins l'àmbit del futbol mallorquí. Això es el que esperam els aficionats de S'Arenal.

Boxa

Manolo López Castinheras ens parla de noves vetlades

En Manolo López Castinheras, és natural de la bella Galícia, però en Manolo ja duu molts d'anys entre noltros i pensa com un arenaler més. Esportista cent per cent. Ha practicat el dur i difícil esport de la boxa. Ha estat fins i tot al Brasil on fou un destacat practicant i més tard "sparing" del famós campió Eddie Jofre. En Manolo és directiu de la Federació Balear de Boxa, que presideix, des de fa uns llargs quatre anys, el també aràneler Tomeu Sbert.

UNA EXHIBICIO

Hem acudit al seu lloc de treball, el "Restaurant Yate" per demanar-li notícies locals referent a l'esmentat esport. Lo més important que ens ha dit és que dintre d'unes setmanes tornarà a pujar al "ring" amb els guants posats. I això és molt gros si tenim en compte que en Manolo té prop de 45 anys, encara que te un esperit molt jove.

—Que penses fer Manolo?

—Simplement es tracta d'una exhibició que farem a Lluçmajor, amb motiu d'una interessant vetlada per les festes de Santa Cándida. Allà a Lluçmajor es farà un homenatge a un altre bon esportista, en Guíem Ros Roig, més conegut per "Jim". Farem tres o quatre assalts de tres minuts i estic segur que agradarà. M'estic entrenant perquè es pugui veure una exhibició del gust de tots.

—Que més hi ha a la dita vetlada llucmajorera?

—Serà molt interessant. Ve un equip de València per enfrontar-se amb els millors homes de Balears de la categoria amateur i es disputarà el "IV Trofeu Baró de Vidal", una preciosa joia donada pel bon llucmajorer que és don Juan de Vidal i Salvà. També hi haurà entrenament públic d'algunes figures professionals.

—Segueixes essent "manager"?

—M'agrada molt preparar joves. Però me falta temps per a tot. No obstant estic ajudant tot el que puc a la tasca federativa. A part de la dita vetlada de Lluçmajor, farem també una o dues vetlades a S'Arenal aquest estiu. El "Boxing Club Arenal" està fent una bona tasca i el seu president en Salvador Martín treballa molt.

I aquí tancam la xerrada amb en Manolo. Gràcies i fins un altre.

RING

SE VEN APARTAMENT DE LUXE

3 dormitoris, menjador, bany, escussat, terrassa, gran calefacció, etc.

Informació, telèfon 26 35 02

CAFETERIA GRILL EUROPA

CARN, LLENGONISSA I SOBRASSADA A LA GRAELLA A PARTIR DE 200 PTES.

BATIAMENTS, BODES, COMUNIONS

CARRER JOAQUIN VERDAGUER, DAVANT LES ESCOLES

TELEFON 26 20 46

CALCATS FERRER

TOTA CASTA DE SABATES

PREUS ESPECIALS PELS ARENALERS

GALERIES MAR

Tendes 15 i 16

Telèfon 26 31 55

Ferro Vell.

Cotxes esbucats, tota casta de materials espenyats.

COMPR I VENC A PREUS RAONABLES

JOAN ORTIZ I MARCH

Carrer Asdrubal, 20

A S'Arenal de Mallorca.

Botiga Barceló

Tota casta de queviures

ENSAIMADES PER A L'EXPORTACIO

(No són gelades)

Carretera Militar, 237

Els dilluns a les 9'30, En Tomeu Sbert informa des de S'Arenal.

Els dimarts, a la 1'30, En Mateu Joan informa des de S'Arenal.

Els dimarts a les 3'00, En Miquel Ambrós de S'Arenal, fa el programa "Realitat i Fantasia".

RADIO POPULAR ES COSA NOSTRA.

El sumari del 23 de febrer

El sumari obert per als lamentables i vergonyosos fets del 23 de febrer s'ha clos i ha passat al Consell Suprem de Justícia Militar. Però aquest procés té un camí difícil, ja que ha estat precisament ara quan el govern s'ha vist amb forces per a fer bo el que va dir el seu president, que no se sentia compromès per cap pacte que s'hagués pogut fer amb els sediciosos.

És, per tant, d'especial importància que s'hagi sol·licitat el processament dels guàrdies civils que van entrar al Congrés i —enganyats o no— van disparar trets, o van acudir a parlamentar, o van apuntar les seves armes contra les personalitats que eren allí, fins i tot el mateix director del cos al qual pertanyen. Aquests fets lògicament no poden justificar-se de cap manera i resultava del tot escandalós que s'hagués produït l'alliberament d'aquests homes després d'un lleu arrest i sense que fins ara haguessin estat processats.

Però aquest fet no ha estat l'únic indicatiu que les coses semblen canviar aquests últims dies. La recent actuació del ministeri de l'Interior contra els grups d'extrema dreta i fins i tot l'actuació contra el comandant Ynestrillas fan concebre esperances que s'intenta de veritat rectificar una actitud que havia estat sovint denunciada per tolerant davant aquests grups i manca d'energia per a posar fi a tot un encadenament de fets que podien portar-nos a situacions irreversibles.

No resultarà certament fàcil el camí per a posar definitivament fi a les trames «golpistes» i sobretot per a oferir una actuació exemplar envers els implicats. L'alta graduació d'alguns dels principals protagonistes dels fets del 23 de febrer fa que alguns membres del govern expressin el seu desig que el sumari sigui dividit en dos, de manera que es pugui jutjar més enèrgicament els assaltants del Congrés i de manera més «política» els altres implicats en l'intent desestabilitzador.

Però aquest camí sembla totalment el de la feblesa, que no contribuiria a tranquil·litzar la situació i a consolidar el futur democràtic. Un sistema polític que no sigui capaç de castigar enèrgicament els qui s'han posat voluntàriament i de forma flagrant contra les lleis més fonamentals i fins i tot han menyspreat les institucions i els seus representants, mai no tindrà raó de ser. La democràcia constitucional espanyola ha de tenir, doncs, prou energia per a aplicar la seva justícia, sense hipoteques ni compromisos vergonyants. Les últimes passes del govern són efectivament en aquest camí i, per tant, mereixen el suport de tots els qui confien en un futur democràtic i el desitgen plenament realitzat.

Del Diari AVUI

L'atur a augmentat un 32% a les Illes

(Sebastià Verd)

Les xifres de parats de les Illes Balears han experimentat un augment molt considerable durant els primers mesos d'enguany. Segons xifres recollides de fonts oficials pel Centre d'Estudis Econòmics, que és un centre institut per la CAEB, la patronal principal de les Illes, l'augment hauria de calcular-se en un trenta-dos per cent respecte a l'any anterior. Això pel que fa al mes d'abril, si bé s'espera que de llavors ençà se n'hagi produït una disminució, atesa la incorporació a la feina de gran part dels treballadors parats que pertanyen al sector de serveis, és a dir, relacionats bàsicament amb el turisme.

De tota manera, cal assenyalar que enguany sembla que no han retornat a la feina tants treballadors com els anys anteriors, ja que es pot haver produït una mecanització dels serveis d'hoteleria, o que els mateixos empresaris hagin prescindit de llocs de feina que consideraven no del tot necessaris per a la marxa econòmica de l'empresa. Així queda en evidència que el turisme, en aquests moments, quan ja ha arribat al sostre més alt de possible oferta, ha esdevingut una maquinària econòmica que no dona lloc a noves ocupacions, sinó que es limita a mantenir en el millor dels casos un equilibri. En conseqüència, la xifra de parats actual s'haurà de mantenir en el futur si no es creen altres llocs de feina.

Actualment podem dir, segons el Cercle d'Estudis Econòmics, que el sector de serveis absorbeix prop del setanta per cent de les xifres d'atur de les Illes, mentre que els segueix la construcció,

amb un tretze per cent, i el sector industrial, amb un deu, si bé cal tenir ben present que aquests percentatges són semblants a l'aportació econòmica de cadascun dels sectors dins del conjunt de l'economia il·lenca.

De tota manera, les xifres de parats corresponents a l'abril de 1981 eren de 40.461 persones, número que resulta increïble per a una població com és la de les Illes, que només és de sis-centes mil persones. Es creu, evidentment, que hi ha un desajustament important respecte a la prestació del subsidi d'atur i l'atur real, cosa que fa menester que es posi en marxa la proposta de la CAEB, la patronal, amb les centrals sindicals, per tal de dur a terme un control exhaustiu d'aquest subsidi.

I contràriament, mentre es poden donar casos de frau en la prestació del subsidi, s'esdevé un fenomen totalment oposat a causa de l'estacionalitat del treball a les Illes, ja que, tal com hem dit, gran part de la població treballadora només pot tenir feina durant quatre o cinc, o en el millor dels casos, si mesos de l'any, corresponents a la temporada alta. Fins ara, acabat el termini de recepció de l'ocupació, els treballadors d'hoteleria queden sense cap recurs. Això s'espera que es pugui solucionar aviat, gràcies precisament als recents pactes entre la patronal, el govern i les centrals sindicals, que ampliaran el subsidi amb un fons de quinze mil milions de pessetes, quantitat que en la seva part proporcional podran contribuir a solucionar aquest greu problema de l'estacionalitat del treball a les Balears.

En aquest sentit, cal assenyalar que des del Consell, a totes les instàncies econòmiques i socials de les Illes, no es veu altra sortida que potenciar la industrialització de les Balears, ja que en cas contrari no serà possible crear més

llocs de feina. Cal tenir present que cada cop és més alt el nombre de joves que cerquen la seva primera feina sense trobar-la, ja que la creació de llocs de feina no absorbeix sols l'index del creixement vegetatiu de la població.

S'Arenal de Mallorca

Bolletí informatiu del poble de S'Arenal, Ca'n Pas-tilla, Meravelles, Es pillari, S'Arenal, Son Verí, i les altres urbanitzacions.

EDITA
L'Associació de Veïnats Son Sunyer.

DIRECTOR
Mateu Joan i Florit.

COL·LABORADORS
Miquel Anibrós.

Antoni Galmés.
Pere Canals.
Tomeu Sbert.
Francesc Tomàs.
Biel Barceló.
Anna Estany.

IMPRIMEIX
Imprenta Atlante.

DEPOSIT LEGAL
PM 473-80
Publicitat i subscripcions
Camí Caners, 132, S'Arenal. Telèfon 265005.

SE VEN APARTAMENT DE LUXE AMOBLAT

A primera fila, entre l'Hotel Sant Diego i el Club Nàutic

Informes: Senyor Vila
Telèfon 26 17 50

BULLETI DE SUBSCRIPCIO A "S'ARENAL DE MALLORCA"

Nom i cognoms

Carrer

Població

Dte.

Província

Telèfon

Voldria subscriure'm a partir del proper número.

Forma de pagament:
anual (12 números, 600 ptes)
quota voluntària..... ptes.

talo bancari adjunt

domiciliació bancària

Data

Signatura

Si us plau ompliu l'imprès amb totes les dates i no oblideu de signar-lo. Un cop omplert enviaulo a: "S'ARENAL DE MALLORCA" CAMI CANTERES 132. S'ARENAL.

BULLETI DE DOMICILIACIO BANCARIA

Senyors, els agrairé que amb càrrec al meu compte/libreta atenguin el rebut que anyalment els presentarà "S'ARENAL DE MALLORCA" pel pagament de la meua subscripció.

Titular Compte

Banc/Caixa

Núm. Compte

Llibreta

Agència

Adreça Agència

Població

Data

Signatura

Sempre fan el desintés

Hi ha polítics, fins i tot il·lustres, almenys han arribat a catedràtics o a ministres, que quan parlen de nosaltres, els perifèrics, malgrat que afirmen que ens coneixen molt bé, fan l'orni o demostren que són uns ignorants absoluts, o uns ignorants voluntaris, que és una cosa pitjor. Comencen per tenir una profunda i manifesta al·lèrgia a determinades paraules. Sistemàticament les eviten o les usen a consciència, o instintivament, d'una forma equívoca. I això al marge de la seva pròpia ideologia, que els podria fer, segons els casos, més exigents amb les paraules.

Tenim, per exemple, els mots: Estat, nació i regió, que s'apliquen a gust del consumidor, segons les idees que un s'hagi format del poder o segons el que es vol que aquest sigui. És prou clar que Estat no és sinònim de nació. I nació tampoc no ho és de regió. Els diccionaris marquen prou bé les diferències conceptuals d'aquestes tres paraules. Cada mot expressa una idea política que no es pot transformar. Intentar-ho, com es fa constantment, és voler man-

tenir una acció política falsa, que, respecte a nosaltres, sempre va acompanyada d'imposicions, de persecucions i d'enganys. Millor diria que es tracta d'una acció política que vol justificar les seves imposicions, les seves persecucions i els seus enganys.

Quan el poder, o Estat, vol justificar el seu concepte d'unitat a ultrança, es qualifica a si mateix de nació, encara que no ho sigui d'una manera formal. I quan vol reduir, o destruir, una nació que forma part d'aquest mateix poder, o Estat, la qualifica de regió. La paraula regió no causa tant temor com la paraula nació. I això és lògic, car una nació, per principi, reclama tenir dret a una sobirania pròpia, mentre que una regió només pot tenir dret a una simple delegació administrativa.

I així com hi ha nacions que no han pogut constituir-se en un Estat, també hi ha Estats que engloben diferents nacions, però aquesta última realitat no és admesa amb facilitat, més aviat és dissimulada com si fos una xacra o una malaltia política vergonyosa. La part domi-

nant d'aquest poder tendeix a destruir les altres parts diferenciades que, de grat o per força, conviuen juntes. Aquest tipus de poder no acceptarà mai la possibilitat de constituir-se en un Estat plurinacional tal com és en la realitat. Continuarà confontent Estat amb nació i intentarà mantenir aquest equívoc.

I per reafirmar-lo ho falsificarà tot: la història i la cultura. I el que no pugui falsificar, intentarà destruir-ho. Només per la força s'ha pogut fer subsistir l'equívoc i amb ell el domini sobre les nacions que componen un mateix Estat. S'invoca, a vegades, la convivència de segles. Una convivència que ha estat sempre forçada, absorbent, tirànica per part del qui ha estat més fort i ha pogut dominar les estructures de poder. I una convivència així, per molts anys que tingui, no pot crear mai una harmonia d'acció conjunta.

Voler mantenir l'equívoc Estat-Nació és simplement voler tenir una situació política de debilitat i d'ineficàcia com ha passat, i passa, entre nosaltres, els

qui formem l'Estat espanyol. Deixar subsistir un Estat amb un criteri uniformista, amb una obsessió unitària, és mantenir dintre del mateix Estat un ferment de descomposició.

Cada dia és més anacrònic aquest concepte de poder amb la seva afirmació Estat-Nació. És un concepte napoleònic, quan ja no hi ha cap Napoleó que pugui conquerir Europa. Només hi ha caricatures de napoleons tancades als manicomis. I tampoc ja no hi ha cap perspectiva colonialista, que és quan es necessita tenir el poder molt unificat i molt controlat.

Tot això ho hem dit i repetit milers de vegades, però sempre inútilment. Passa com en el nostre món rural, on diuen o deien abans, quan hi havia més bestiar que no tractors: ja pots xiular si l'ase no vol beure. Nosaltres continuem, com sempre, xiulant, però els del poder no volen beure ni veure. I així ens va tot.

Manuel Cruells

Les cultures dels pobles

Tot poble primitiu, tot poble en desenvolupament i tot poble desenvolupat té una cultura que li proporciona fisonomia peculiar. Podríem dir que la cultura fa cada poble; però també cada poble fa la seva cultura.

Quan anant pel món hom es posa en contacte amb cultures diferents —i prou que ens ha tocat de fer-ho a nosaltres!—, amb unes ens podem identificar amb relativa facilitat; però és possible que amb altres ens costi més. En bona part, depèn de si la nostra formació cultural és oberta o bé, com diuen en castellà, *cerril* en la seva acceptació d'*altanero*.

Ens podem identificar, o si més no comprendre —si hi posem voluntat— amb aquelles cultures d'unes arrels semblants a les de la nostra cultura, encara que per raons històriques o condicionades per les característiques geogràfiques del país presentin diferències accentuades. La millor prova d'una seriosa formació cultural —cosa que no equival, forçosament, a una consistent formació intel·lectual— és que ens permet de comprendre, encara que no ens hi incorporem, la cultura d'un altre poble. Però si ocupem un lloc en aquest poble, és just i honorat que fem el màxim esforç per identificar-nos amb

ell. Aquest és l'únic camí perquè no ens sentim estrangers a la terra que ens ha acollit o que hem triat per viure-hi.

El que no s'ha de fer quan es va a un país, a un territori que no és el nostre, que no té les nostres formes culturals, és tractar d'imposar la nostra cultura, la nostra manera de veure i entendre la vida. Els qui ho fan són gent de mentalitat, conscient o inconscient, colonialista. El colonialisme envileix el poble que l'accepta i els qui l'exerceixen. Per a combatre el colonialisme cultural només hi ha un camí: potenciar la cultura autòctona, la cultura del país.

Tot home o dona que es considera amb dret a ser lliure rebutja en el seu país —a casa seva— la intrusió dels qui intenten substituir les seves formes culturals. D'aquí vénen tantes lluites, tantes desconfiances.

Quin és el contingut de la cultura? La cultura es forma per les realitats presents, per les tradicions que vénen d'un passat amb llarga història, dels ambients naturals i dels ambients en què ha intervingut l'home i que conjuntament formen la part física del país, pels sentiments sentits per la col·lectivitat de cara al futur, per la voluntat de regir-se per lleis pròpies... i per la utilització en tots els àmbits i en tots els camps de

la llengua heretada de generació en generació i que ha estat enriquida pel poble i pels seus pensadors.

Ara bé, la formació cultural d'un poble ha d'ésser treballada com es treballa, com es conrea, un camp. No s'han de deixar coses tan importants a l'atzar o a la voluntat dels altres. És cosa que pertoca en la seva totalitat i sense intervencions a la col·lectivitat nacional. És per això que la persistència de la cultura i el seu desenvolupament ha de realitzar-se per gent del mateix país. Això no és posar-se d'esquena a altres cultures; és, simplement, enfortir la pròpia formació cultural per tal de posar-se en contacte amb altres cultures, no pas enfrontar-s'hi. D'aquesta manera es produeix el fenomen intensament humà de la transculturació. Tota cultura ha de tractar d'adquirir valors d'altres cultures.

Aquest procedir s'ha d'iniciar des de l'escola. L'infant porta amb ell, quan ingressa a l'escola, encara que es tracti del parvulari, una formació cultural adquirida a la família; en entrar a l'escola es posarà en contacte amb la formació cultural dels seus companys que en certs aspectes serà diferent de la seva, però començarà a aprendre de comportar-se i, per tant, s'enfortirà la

seua formació cultural. Aprendre a aprendre. Amb aquest aprenentatge adquirirà personalitat i s'adonarà que cal respectar la personalitat dels altres.

L'infant s'anirà enriquint no únicament amb nous coneixements, sinó també adquirint o sentint que adquireix nous interessos, que en molts casos són els mateixos interessos dels seus companys. D'aquí ve que tingui tanta importància a l'escola que els deixebles practiquin jocs organitzats, cantin, dansin, facin excursions, etc, car totes aquestes activitats es fan en comunitat i esdevenen elements de cultura.

L'infant i l'adolescent han d'aprendre a valorar la cultura de la seva col·lectivitat, de la col·lectivitat en la qual han nascut o en la qual els ha tocat viure. Han d'aprendre a acceptar plenament, sense recança i sense complexos d'inferioritat o de superioritat, que els altres pobles, precisament pel fet d'ésser pobles, tenen una altra cultura i que les cultures dels pobles s'han de respectar totalment. El fet que aquests pobles, aquestes nacionalitats, estiguin compresos o no en un mateix Estat no importa. Els drets dels pobles són drets superiors al dret polític.

Marc-Aureli Vila